

4.4 Fiche 4: Problemen op het vlak van geheugen

In de klas

Wanneer de leerkracht een stuk door voor- en naspelen aanbrengt, onthoudt Steven de muziek kortstondig. Wanneer hij thuiskomt, is hij de muziek vergeten. De volgende week krijgt Steven de partituur mee naar huis en heeft hij geen probleem.

Jana heeft als opdracht een Allegro van Mozart op p.8 van haar boek tegen volgende week uit het geheugen te spelen. Jana slaagt hier niet in. Wanneer de leerkracht dit Allegro voorspeelt, lukt het Jana meteen om dit uit het geheugen te spelen.

De leerkracht geeft de opdracht een ritmisch dictée te noteren. De leerkracht speelt twee maten voor. Voor Liesbeth moet de leerkracht het fragment x-aantal keer herhalen voor zij de volledige maten heeft genoteerd.

4.4.1 Achtergrondinformatie

o Mogelijke problemen

Bij kinderen en jongeren met een automatiseringsstoornis is het geheugen vaak gestoord. We onderscheiden verschillende geheugentypes:

Visueel geheugen: ik onthoud wat ik zie.

Auditief geheugen: ik onthoud wat ik hoor.

Motorisch geheugen: ik onthoud wat ik doe of zie doen.

Sequentieel geheugen: ik onthoud een volgorde.

Werkgeheugen: ik onthoud wat ik net heb gehoord, gezien, ...: ik kan normaal een 6-tal losse elementen onthouden. = Korte termijngeheugen of onmiddellijk geheugen.

Lange termijngeheugen: ik onthoud wat ik vroeger heb geleerd.

Oproepen van feitenkennis: ik kan snel feiten die ik ken, oproepen

Procedureel geheugen: ik onthoud regels/strategieën.

o Mogelijke stoornis

Vaak extra factor naast de leerstoornis. Zo kan ADHD het opnemen in het geheugen belemmeren door het korte aandachtspanne.

Kan voorkomen bij NLD, autisme, dyslexie, dyscalculie, dyspraxie, ADHD, ...

4.4.2 Mogelijke interventies

4.4.2.1 Stimuleren

- ✓ Bekrachtig het kind voortdurend (verbaal of materieel bv. beloningsstickers).
- ✓ Bewaar je geduld als je als leerkracht voor de zoveelste keer hetzelfde moet herhalen.
- ✓ Geef één opdracht per keer.
- ✓ Houdt je instructies bondig .
- ✓ Geef studietips, Zoek samen met de leerling naar geheugensteuntjes en ezelsbruggetjes.
- ✓ Wees consequent in het gebruik van instructiemethodes.

4.4.2.2 Remediëren

- ✓ Leer de leerling de belangrijkste zaken te onthouden door ze bv. in kleur te zetten en vermijd te veel uitzonderingen.
- ✓ Stel samen met de leerling een (visueel) stappenplan op om leerstof te verwerken.
- ✓ Leerlingen hebben baat bij preteaching (op voorhand al aanleren wat er klassikaal zal komen), reteaching (extra instructie en oefening meteen na de les), reteaching met dezelfde vorm (3x eenzelfde dictee oefenen zonder variaties en met zelfde lay-out).
- ✓ Gebruik verschillende zintuigen.
- ✓ Geef ouders uitleg over wat het kind moet oefenen en welke hulpmiddelen het kind kan gebruiken.
- ✓ Laat een lln. de agenda zelf invullen. Zo zijn ze zich bewuster van aandachtspunten voor thuis.

4.4.2.3 Differentiëren en compenseren

- ✓ Laat de leerling schematische hulpmiddelen (fiches, kaartjes bv. ritmekaarten), ... met structuren, symbolen, regels, ... gebruiken.
- ✓ Controleer of de leerling de instructies begrepen heeft. Vraag aan de leerling om te herhalen wat hij moet doen.
- ✓ Zet de kern van de opdracht op het bord, ook de agenda voor de volgende les.
- ✓ Schrijf toetsvragen op het bord of geef ze op papier. Vermijd enkel dicteren..
- ✓ Spreek kleurcodes af om bepaalde elementen op te schrijven: bv. groen voor ritme, rood voor melodie, ...
- ✓ Geef de leerling tijd om te denken en te zoeken.
- ✓ Geef de leerling (1/3) meer tijd om toetsen af te werken.
- ✓ Neem dictee individueel af.
- ✓

4.4.2.4 Dispenseren

- ✓ Stel lln. vrij van het spelen van stukken uit het geheugen.